

KINNITATUD

Keskkonnainspektsiooni

peadirektori

10.10.2019

käskkirjaga nr 1-1/19/41

Nõuetele vastavuse kohapealse kontrolli läbiviimise juhend

2019

LISA 4

KM 2 ja KM 3 Loodusliku linnustiku kaitse ning looduslike elupaikade, loomastiku ja taimestiku kaitse

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ, 30. november 2009., loodusliku linnustiku kaitse kohta ([ELT L 20, 26.1.2010, lk 7](#)), Artikli 3 lõige 1, artikli 3 lõike 2 punkt b, artikli 4 lõiked 1, 2 ja 4.

Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta ([EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7](#)), Artikli 6 lõiked 1 ja 2.

KM2/KM3 NÕUE 1: Kui põllumajandustootja valduses olev maa asub kaitseala või püsielupaiga sihtkaitsevööndis, siis on tal (juhul kui kaitse-eeskiri ei sätesta teisiti) keelatud:

Nõue 1.1 majandustegevus (väetamine, taimekaitsevahendite kasutamine, rohumaade uuendamine poollooduslikel kooslustel, metsa istutamine, maaparandussüsteemi rajamine)

Hindamine:

Tõsidus: Hinnatakse tegevust sihtkaitsevööndis ja I kaitsekategooria liigi elupaigas või kasvukohas.

Ulatus: Lähtutakse sihtkaitsevööndis keelatud majandustegevusega hõlmatud ala suuruselt.

Püsivus: Hinnatakse kaitse-eeskirjaga lubatud, kuid kaitseala valitsejaga kooskõlastamata majandustegevust või keelatud majandustegevust.

Nõue 1.1	1	2	3	4
Hindamispunktid	Mõju nõude eesmärgile praktiliselt puudub	Mõju nõude eesmärgile on vähene	Mõju nõude eesmärgile on oluline	Mõju nõude eesmärgile on väga suur
Kriteeriumid				

Tõsidus			Sihtkaitsevööndis, väljaspool I kaitsekategooria liigi elupaika või kasvukohta	I kaitsekategooria liigi elupaik või kasvukoht
Ulatus		Kuni 10 % sihtkaitsevööndist	10,1- 20 % sihtkaitsevööndist	20,1 % ja enam sihtkaitsevööndist
Püsivus			Kaitse-eeskirjaga lubatud, kuid kaitseala valitsejaga kooskõlastamata majandustegevus	Keelatud majandustegevus

Varajast hoiatamist ei rakendata.

Nõue 1.2 loodusvarade (maavara, maavaravaru, loodusliku kivimi, setendi, vedeliku ja gaasi, mis ei ole maavaravaruna arvele võetud, kaitsealuste liikide isendite) kasutamine, pinnase teisaldamine ning vee ja jää võtmine pinnaveekogust rohkem kui 30 m³/ööpäevas

Hindamine:

Tõsidus: Hinnatakse tegevust sihtkaitsevööndis ja I kaitsekategooria liigi elupaigas või kasvukohas.

Ulatus: Hinnatakse keskkonnale tekitatud kahju või vee/ jää loata võtmist pinnaveekogust üle kehtestatud piirmäära. Loodusvarade kasutamisega seotud kahjude suuruse määramiseks kasutatakse maapõueseaduse § 74 lg 2 ja lg 3 sätestatut.

Püsivus: Hinnatakse, kas kaitse-eeskirjaga lubatud tegevus on kooskõlastatud kaitseala valitsejaga. Hinnatakse ka seda, kas tegevus on kaitse-eeskirjaga keelatud.

Nõue 1.2 Hindamispunktid Kriteeriumid	1 Mõju nõude eesmärgile praktiliselt puudub	2 Mõju nõude eesmärgile on vähene	3 Mõju nõude eesmärgile on oluline	4 Mõju nõude eesmärgile on väga suur
Tõsidus			Sihtkaitsevööndis, väljaspool I kaitsekategooria liigi elupaika või kasvukohta.	I kaitsekategooria liigi elupaik või kasvukoht.
Ulatus	Loodusvarade kasutamisega ei ole tekkinud keskkonnakahju			Loodusvarade kasutamisega on tekkinud keskkonnakahju, vee/jää loata võtmine üle

				kehtestatud määr.
Püsivus			Kaitse-eeskirjaga lubatud, kuid kaitseala valitsejaga kooskõlastamata loodusvarade kasutamine	Keelatud loodusvarade kasutamine

Varajast hoiatamist ei rakendata.

KM2/KM3 NÕUE 2: Kui põllumajandustootja valduses olev maa asub kaitseala või püsielupaiga piiranguvööndis, siis on tal (juhul kui kaitse-eeskiri ei sätesta teisiti) keelatud:

- 2.1 uute maaparandussüsteemide rajamine
- 2.2 veekogu veetaseme ja kaldajoone muutmine
- 2.3 puhtpuistute kujundamine, energiapuistu rajamine
- 2.4 biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine

Hindamine:

Tõsidus: Hinnatakse toimunud tegevust piiranguvööndis.

Ulatus: Nõude hindamiseks arvutatakse, kui suurel alal piiranguvööndisse jäävast alast toimub keelatud tegevus.

Püsivus: Hinnatakse kaitse-eeskirjaga lubatud, kuid kaitseala valitsejaga kooskõlastamata tegevust või tingimustest mittekinnipidamist.

Nõue 2	1	2	3	4
Hindamispunktid	Mõju nõude eesmärgile praktiliselt puudub	Mõju nõude eesmärgile on vähene	Mõju keskkonnale on oluline	Mõju nõude eesmärgile on väga suur
Kriteeriumid				
Tõsidus		Tegevus toimub piiranguvööndis		
Ulatus		Kuni 10% alast	10,1- 50 % alast	50,1-100% alast
Püsivus		Tegevuseks nõusolek olemas, kuid ei peeta tingimustest kinni	Tegevuseks vajalik nõusolek puudub	Tegevus täielikult keelatud

Varajast hoiatamist ei rakendata.

KM2/KM3 NÕUE 3: Kui põllumajandustootja valduses olev maa asub hoiualal, siis peab tal olema hoiuala valitseja nõusolek:

3.1 tee rajamiseks

3.2 loodusliku kivimi või pinnase teisaldamiseks

3.3 maaparandussüsteemi rajamiseks ja rekonstrueerimiseks

3.4 veekogu veetaseme ja kaldajoone muutmiseks

3.5 biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamiseks

3.6 loodusliku ja poolloodusliku rohumaa ja poldri kultiveerimiseks või väetamiseks

3.7 puisniiduilmelisel alal puude raiumiseks

Hindamine:

Tõsidus: Hinnatakse toimunud tegevust hoiualal või hoiuala liigi elu- või kasvukohas.

Ulatus: Nõude hindamiseks arvutatakse, kui suurel alal hoiualasse jäävast maast toimub keelatud tegevus.

Püsivus: Hinnatakse, kas tegevuseks on olemas vajalik nõusolek või nõusolekus toodud tingimusi on rikutud.

Rikkumisi hinnatakse eraldi.

Nõue 3 Hindamispunktid Kriteeriumid	1 Mõju nõude eesmärgile praktiliselt puudub	2 Mõju nõude eesmärgile on vähene	3 Mõju nõude eesmärgile on oluline	4 Mõju nõude eesmärgile on väga suur
Tõsidus		Tegevus toimub hoiualal	Tegevus toimub kaitstava liigi kasvukohas või elukohas	
Ulatus		Kuni 10% alast	10,1- 50 % alast	50,1-100% alast
Püsivus		Tegevuseks nõusolek olemas, kuid tingimustest ei peeta kinni.	Tegevuseks vajalik nõusolek puudub.	Nõusoleku andmisest on keeldutud.

Varajast hoiatamist ei rakendata.

KM2/KM3 NÕUE 4: Kui põllumajandustootja valduses olev maa asub kaitsealal või püsielupaigas peab ta arvestama kaitse-eeskirjas toodud ajalise liikumispiiranguga või ajalise piiranguga niitmisele.

Hindamine:

Tõsidus: Hinnatakse piirangutest kinnipidamist erinevate rangusastmetega kaitsevööndites.

Ulatus: Hinnatakse seaduse või kaitse-eeskirjaga sätestatud ruumilisest piirangutest kinnipidamist.

Püsivus: Hinnatakse seaduse või kaitse-eeskirjaga sätestatud ajalistest piirangutest kinnipidamist.

Nõue 4 Hindamispunktid Kriteeriumid	1 Mõju nõude eesmärgile praktiliselt puudub	2 Mõju nõude eesmärgile on vähene	3 Mõju nõude eesmärgile on oluline	4 Mõju nõude eesmärgile on väga suur
Tõsidus		Piirangutest mitte kinnipidamine hoiualal	Piirangutest mitte kinnipidamine piiranguvööndis	Piirangutest mitte kinnipidamine sihtkaitsevööndis või I kategooria kaitsealuse liigi püsielupaigas või kasvukohas
Ulatus		Osalisest piirangust ei peeta kinni		Täielikust piirangust ei peeta kinni
Püsivus		Ajutisest piirangust ei peeta kinni		Alalisest piirangust ei peeta kinni

Varajast hoiatamist ei rakendata.

KM2/KM3 NÕUE 5: Kui põllumajandustootja valduses olev maa asub kaitsealal, hoiualal või püsielupaigas, siis peab tal olema kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolek selle maa katastriüksuse kõlvikute piiride ja/või sihtotstarbe muutmiseks loa taotlemisel.

Hindamine:

Tõsidus: Hinnatakse, missuguste erinevate rangusastmetega kaitsevööndites nõusolekuta tegevust on läbi viidud.

Ulatus: Hinnatakse, kas on muudetud kõlvikute piire või sihtotsarvet või muudeti ühe tegevusega mõlemat.

Püsivus: Hinnatakse, kas kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolek selle maa katastriüksuse kõlvikute piiride ja/või sihtotstarbe muutmiseks puudub või on selle andmisest keeldutud.

Nõue 5 Hindamispunktid Kriteeriumid	1 Mõju nõude eesmärgile praktiliselt puudub	2 Mõju nõude eesmärgile on vähene	3 Mõju nõude eesmärgile on oluline	4 Mõju nõude eesmärgile on väga suur
Tõsidus		Nõusolekuta tegevus toimub hoiualal	Nõusolekuta tegevus toimub piiranguvööndis	Nõusolekuta tegevus toimub sihtkaitsevööndis või I kategooria kaitsealuse liigi

				püsielupaigas või kasvukohas
Ulatus		Muudetud piire või sihtotsarvet		Muudetud piire ja sihtotsarvet
Püsivus			Puudub kaitseala valitseja nõusolek	Nõusolekust on keeldunud

Varajast hoiatamist ei rakendata.

LISA 5

KM 1 Nitraadireostuse vältimine nitraaditundlikul alal (NTA-I)

Nõukogu 12. detsembri 1991. aasta direktiiv 91/676/EMÜ veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest, Artiklid 4 ja 5.

KM 1 NÕUE 1: Lämmastikku sisaldavaid mineraalväetisi ei tohi laotada 15. oktoobrist kuni 20. märtsini, vedelsõnnikut ei tohi laotada 1. novembrist kuni 20. märtsini ja tahe- ja sügavallapanusõnnikut ning muid orgaanilisi väetisi ei tohi laotada 1. detsembrist kuni 20. märtsini ega muul ajal, kui maapind on kaetud lumega, külmunud või perioodiliselt üle ujutatud või veega küllastunud. Vedelsõnniku laotuskeelu alguse võib Keskkonnaamet, arvestades ilmastiku ja vegetatsioonitingimusi, kehtestada alates 15. oktoobrist.

Vedelsõnniku paisklaotamine on keelatud 20. septembrist kuni 20. märtsini ja muul ajal, kui maapind on kaetud lumega, külmunud või perioodiliselt üle ujutatud või veega küllastunud.

Kasvavate kultuuridega kaetud haritavale maale tohib 1. novembrist kuni 30. novembrini laotada sõnnikut juhul, kui see 48 tunni jooksul mulda viiakse.

Hindamine:

Tõsidus: Hinnatakse, kas rikkumine on toimunud nitraaditundlikul alal, nitraaditundlikul alal veekaitsevööndis või kaitstaval loodusobjektidel, kaitsmata põhjaveega alal või olulise allika- või karstialal.

Ulatus: Hinnatakse, kui suurele alale haritavast maast on toimunud orgaaniliste ja mineraalväetiste laotamine.

Püsivus: Hinnatakse, mitu korda on keelatud ajal väetist laotatud.

Nõue 1 Hindamispunktid Kriteeriumid	1 Mõju nõude eesmärgile praktiliselt puudub	2 Mõju nõude eesmärgile on vähene	3 Mõju nõude eesmärgile on oluline	4 Mõju nõude eesmärgile on väga suur
Tõsidus		Tegevus toimus nitraaditundlikul alal	Tegevus toimus nitraaditundlikul alal veekaitsevööndis või kaitstaval loodusobjektidel	Tegevus toimus kaitsmata põhjaveega alal või olulise allika- või karstialal
Ulatus	Kuni 5 % haritavast maast	5,1-10 % haritavast maast	10,1-50% haritavast maast	Üle 50 % haritavast maast
Püsivus		Üks kord taotluse aastal keelatud ajal	Kaks korda taotluse aastal keelatud ajal	Üle kahe korra taotluse aastal keelatud ajal

Varajast hoiatamist ei rakendata.

KM 1 NÕUE 2: Vätise laotamine pinnale on keelatud haritaval maal, mille maapinna kalle on üle 10 protsendi. Kui maapinna kalle on 5–10 protsenti, on pinnale vätise laotamine keelatud 1. oktoobrist kuni 20. märtsini. Erandina on kaldega alal pinnale vätise laotamine lubatud veeseaduse § 26¹ lõike 4¹¹ alusel (kehtiv kuni 30.09.2019) või § 160 lõike 4 alusel (kehtiv alates 01.10.2019) sätestatud juhtudel.

Hindamine:

Tõsidus: Hinnatakse seda, millisele kaldega alale vätiseid laotati.

Ulatus: Hinnatakse kaugust vätatud alal servast lähima veekogu tavalise veepiirini. Kauguse hindamisel lähtutakse kalde kahanemise (languse) suunas asuvast vätatud ala servast.

Püsivus: Hinnatakse mitu korda on vätisi keelatud kohas laotatud.

Nõue 2 Hindamispunktid Kriteeriumid	1 Mõju nõude eesmärgile praktiliselt puudub	2 Mõju nõude eesmärgile vähene	3 Mõju nõude eesmärgile on oluline	4 Mõju nõude eesmärgile on väga suur
Tõsidus			Vätise laotamine toimub haritaval maal kaldega 5-10% perioodil 1. oktoober– 20. märts	Vätise laotamine haritaval maal kaldega üle 10%
Ulatus	Üle 1 kilomeetri lähima veekogu	500 meetrit kuni 1 kilomeeter lähima	200 kuni 500 meetrit lähima veekogu	Lähemal kui 200 meetrit lähima veekogu

	tavalise veepiirini	veekogu tavalise veepiirini	tavalise veepiirini	tavalise veepiirini
Püsivus		Üks kord taotluse aastal keelatud kohas	Kaks korda taotluse aastal keelatud kohas	Üle kahe korra taotluse aastal keelatud kohas

Märkused: Kuni 30.09.2019 kehtinud veeseaduse kohaselt on veekogu püsiv või ajutine voolava (vooluveekogu - jõgi, oja jm.) või aeglaselt liikuva (seisva) veega (seisuveekogu-, meri, järv, veehoidla jm) täidetud pinnavorm (veeseaduse § 2 p 17).

Tavaline veepiir on põhikaardil märgitud veekogu piir (veeseaduse § 29 lg 3).

Alates 1.10.2019 kehtiva veeseaduse kohaselt loetakse:

- 1) Veekogu on püsiv või ajutine voolava, aeglaselt liikuva või seisva veega täidetud süvend, nagu jõgi, oja, paisjärv, allikas, peakraav, kanal, järv või meri. Veekogu on ka maaparandussüsteemi eesvool maaparandusseaduse tähenduses.
- 2) Veekoguks peetakse kanalit, mille kaudu juhatakse vett joogiveehaardesse või mille valgala pindala on kümme ruutkilomeetrit ja rohkem.
- 3) Veekoguks peetakse ka tehisejärve veepeegli pindalaga üks hektar ja rohkem.

Varajast hoiatamist ei rakendata.

KM 1 NÕUE 3: Allikate ja karstilehtrite ümbruses on 10 m ulatuses veepiirist või karstilehtrite servast keelatud väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamine ning vee kvaliteeti ohustav muu tegevus

Hindamine:

Tõsidus: Hinnatakse väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamist keelatud kohas.

Ulatus: Hinnatakse, kui suurel alal keelatud tegevus toimub. 100 % moodustab kogu 10 m ulatusega ala.

Püsivus: Hinnatakse, mitu korda on väetisi või taimekaitsevahendeid keelatud ajal või kohas laotatud. Keelatud on juba esmane laotamine keelatud kohas või ajal.

Nõue 3 Hindamispunktid Kriteeriumid	1 Mõju nõude eesmärgile praktiliselt puudub	2 Mõju nõude eesmärgile on vähene	3 Mõju nõude eesmärgile on oluline	4 Mõju nõude eesmärgile on väga suur
Tõsidus		Muu vee kvaliteeti ohustav tegevus veekaitsevööndis.	Väetisi ja taimekaitsevahendid kasutatakse lähemal kui 10 m allikatest ja karstilehtritest	Väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamine oluliste allikate ja karstilehtrite ümbruses (lähemal kui 50 m)

Ulatus		Kuni 10% piiranguga alast	10,1- 50% piiranguga alast	Üle 50,1% piiranguga alast
Püsivus		Üks kord taotluse aastal keelatud kohas	Kaks korda taotluse aastal keelatud kohas	Üle kahe korra taotluse aastal keelatud kohas

Märkused: Veekvaliteeti ohustav tegevus on Pandivere ja Adavere - Põltsamaa nitraaditudliku ala kaitse-eeskirja § 6 kirjeldatud tegevused.

Varajast hoiatamist ei rakendata.

KM 1 NÕUE 4: Kõikidel loomapidamishoonetel, kus peetakse üle 10 loomühiku loomi, peab olema lähtuvalt sõnnikuliigist sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtsahoidla. Sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtsahoidla peab mahutama vähemalt kaheksa kuu sõnniku ja virtsa ning vajaduse korral, sõltuvalt loomapidamishoones kasutatavast tehnoloogiast, ka sealt pärit reovee. Sõnnikuhoidla mahutavuse kalkuleerimisel võib välja arvata loomade poolt karjatamisperiodil karjamaale jäetud sõnniku kogused. Loomapidamishoonel, kus kasutatakse sügavallapanutehnoloogiat ja mis mahutab veeseaduse § 26² lõikes 2 (kehtiv kuni 30.09.2019) või § 164 lõikes 2 (kehtiv alates 01.10.2019) nimetatud sõnnikukoguse, ei pea sõnnikuhoidlat olema. Kui loomapidamishoone ei mahuta nimetatud sõnnikukogust, peab üle jääva koguse jaoks olema seda mahutav hoidla. Kui loomapidaja suunab sõnniku lepingu alusel hoidmisele või töötlemisele teise isiku hoidlasse või töötlemiskohta, peab loomapidamishoone kasutamisel olema tagatud lekkekindla hoidla olemasolu, mis mahutab vähemalt ühe kuu sõnnikukoguse. Sõnnikuhoidlad, sõnniku- ja virtsahoidlad ning sügavallapanuga loomapidamishooned peavad olema lekkekindlad ning nende konstruktsioon peab tagama ohutuse ja lekete vältimise hoidla käitamisel, sealhulgas selle täitmisel ja tühjendamisel. Kui loomapidamishoones peetavaid loomi on 10 või vähem loomühikut ja seal tekib tahesõnnik või sügavallapanusõnnik, võib tekkivat sõnnikut ajutiselt enne laotamist või auna viimist hoiustada hoone juures veekindla põhjaga alal ja vihmavee eest kaitstult.

Hindamine:

Tõsidus: Hinnatakse, kas sõnnikuhoidla puudub või sõnnikuhoidla ei vasta veeseadusest tulenevatele nõuetele.

Ulatus: Ulatuse juures tuleb lähtuda loomapidamishoones peetavatest loomühikutest.

Püsivus: Hinnatakse, kui kaua taotleja ei ole nõudeid täitnud.

Nõue 4 Hindamispunktid Kriteeriumid	1 Mõju nõude eesmärgile praktiliselt puudub	2 Mõju nõude eesmärgile on vähene	3 Mõju nõude eesmärgile on oluline	4 Mõju nõude eesmärgile on väga suur
Tõsidus	Alla 10 lü loomade pidamisel ei järgita sõnniku hoidmise nõudeid.	Sõnnikuhoidla ei mahuta nõutud sõnniku kogust, kuid vastab veekaitse nõuetele.	Sõnnikuhoidla ei mahuta nõutud sõnniku kogust ja/või ei vasta veekaitse nõuetele.	Sõnnikuhoidla puudub.
Ulatus	Kuni 10 lü	10,1-100 lü	100,1-200 lü	Üle 200,1 lü

Püsivus			Nõudeid ei ole täidetud üks aasta	Nõudeid ei ole täidetud kaks või enam aastat
----------------	--	--	-----------------------------------	--

Märkused: [http://sonnik.agri.ee/\\$/](http://sonnik.agri.ee/$/)

Sõnnikuhoidla mahtuvuse arvutamiseks kasutatakse põllumajandusministri 14.07.2014 määrusega nr 71 „Eri tüüpi sõnniku toitainete sisalduse arvestuslikud väärtused, sõnnikuhoidlate mahu arvutamise meetodika ja põllumajandusloomade loomühikuteks ümberarvutamise koefitsiendid“ kehtestatud meetodikat ([kehtiv kuni 30.09.2019](#)).

Maaeluministri 30.09.2019 määruses nr 73 „Eri tüüpi sõnniku toitainesisalduse arvutuslikud väärtused, põllumajandusloomade loomühikuteks ümberarvutamise koefitsiendid ja sõnnikuhoidla mahu arvutamise meetodika“ ([kehtiv alates 4.10.2019](#)).

Varajast hoiatamist ei rakendata.

KM 1 NÕUE 5: Sõnniku aunas hoidmisel peab sõnnikuaun paiknema veeobjektide suhtes nõutud kaugusel ning aunades hoidmise tingimustest peetakse kinni.

Hindamine:

Tõsidus: Hinnatakse sõnnikuauna nõuetele vastavust, asupaika ning sõnniku hoidmist väljaspool haritavat maad.

Ulatus: Hinnatakse, kas sõnnikuga on reostatud veekogu, allikas või karstilehter

Püsivus: Hinnatakse, kui kaua taotleja ei ole nõudeid täitnud.

Nõue 5 Hindamispunktid Kriteeriumid	1 Mõju nõude eesmärgile praktiliselt puudub	2 Mõju nõude eesmärgile on vähene	3 Mõju nõude eesmärgile on oluline	4 Mõju nõude eesmärgile on väga suur
Tõsidus	Sõnnikuaun ei ole nõuetekohaselt kaetud ja/või puudub Keskkonnaameti teavitamine	Sõnnikuaun on paigutatud samasse kohta kahel teineteisele järgneval aastal	Loomapidamishoone peetakse üle 10 lü loomi ja tekkivat sõnnikut hoiustatakse aunas väljaspool haritavat maad. Sõnnikut hoitakse aunas lubatust kauem.	Sõnnikuaun paikneb lähemal kui 50m pinnaveekogust, kaevust, olulistest allikatest või karstilehtritest. Aun on rajatud kaitsmata põhjaveega, liigniiskele või üleujutatavale alale. Sõnnikut ladustatakse auna keelatud ajal.

Ulatus		Sõnnikuga ei reostatud veekogu, allikat või karstilehtrit		Sõnnikuga on reostatud veekogu, allikat või karstilehtrit
Püsivus		Nõudeid ei ole täidetud üks aasta		Nõudeid ei ole täidetud kaks või enam aastat

Varajast hoiatamist võib rakendada, kui rikkumist on hinnatud maksimaalselt 5 hindepunktiga ning taotleja kinnitab kohapealses kontrollis, et rikkumine kõrvaldatakse hiljemalt 14 päeva jooksul.

KM 1 NÕUE 6: Väetistega on lubatud anda põllumajanduskultuuridele aastas selline kasvuks vajalik kogus lämmastikku haritava maa ühe hektari kohta, mis on kehtestatud veeseaduse § 26¹ lõike 1 alusel (kehtiv kuni 30.09.2019) või § 161 lõike 7 ja 11 alusel (kehtiv alates 01.10.2019). Sõnnikuga on lubatud anda haritava maa ühe hektari kohta kuni 170 kg lämmastikku aastas, sealhulgas loomade karjatamisel maale jäävas sõnnikus sisalduv lämmastik. Mineraallämmastiku kogused, mis on suuremad kui 100 kg hektarile, tuleb anda jaotatult.

Hindamine:

Sõnnikuga antava N arvutamine: kuni 30.09.2019 määrus 288, uue veeseaduse jõustumisel (01.10.2019) 03.10.2019 vastu võetud keskkonnaministri määrus nr 45 „Väetise kasutamise ja hoidmise nõuded põhja- ja pinnavee kaitseks ning põllumajandustootmisest pärineva saastatuse vältimiseks ja piiramiseks“ või sõnnikuanalüüsi tulemusi kasutades. Muus osas põlluraamatu kannete alusel. ([http://sonnik.agri.ee/\\$/](http://sonnik.agri.ee/$/))

Tõsidus: Hinnatakse üleväetamise suurust (lämmastiku kogust) kilogrammides hektari kohta. Kui N kogust ületatakse mitmel erineval põllul, siis tõsidust arvestatakse suurima ületusega põllu põhisel (näiteks kui ühel põllul on ületatud N 8 kg ja teisel põllul ületatakse N kogust 28 kg, siis tõsidus hinnatakse 28 kg alusel ja saadakse 3 hindepunkti).

Ulatus: Hinnatakse, mitmel hektaril on üleväetamine toimunud.

Püsivus: Hinnatakse, mitmel protsendil haritavast maast on toimunud üleväetamine.

Nõue 6 Hindamispunktid Kriteeriumid	1 Mõju nõude eesmärgile praktiliselt puudub	2 Mõju nõude eesmärgile on vähene	3 Mõju nõude eesmärgile on oluline	4 Mõju nõude eesmärgile on väga suur
Tõsidus		Üleväetamine kuni 10 kg N/ha	Üleväetamine 10,1 - 30 kg N/ha	Üleväetamine 30,1 kg N/ha
Ulatus	Kuni 2 ha	2,1 – 20 ha	20,1 - 40 ha	Üle 40 ha
Püsivus	Kuni 5 % haritavast maast	5,1-10 % haritavast maast	10,1-50% haritavast maast	Üle 50,1 % haritavast maast

Varajast hoiatamist ei rakendata.

LISA 6

Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded (HPK)

NÕUE 1: Vooluveekogu äärde tuleb jätta puhverriba, kus on keelatud kasutada väetist.

Puhverriba laius tavalisest veepiirist mõõdetuna on vähemalt:

- 1) 1 meeter – alla 10 km² valgalaga maaparandussüsteemi eesvoolul;
- 2) 10 meetrit – jõe, oja, peakraavi ja kanali puhul ning üle 10 km² valgalaga maaparandussüsteemi eesvoolul.

Hindamine:

Tõsidus: Hinnatakse puhverribal orgaanilise- ja/või mineraalväetise kasutamist.

Ulatus: Lähtutakse puhverribal keelatud tegevusega hõlmatud ala pindalast.

Püsivus: Hinnatakse, mitu korda taotluse aastal on väetisi puhverribal kasutatud.

HPK Nõue 1 Hindamispunktid Kriteeriumid	1 Mõju nõude eesmärgile praktiliselt puudub	2 Mõju nõude eesmärgile on vähene	3 Mõju nõude eesmärgile on oluline	4 Mõju nõude eesmärgile on väga suur
Tõsidus		On kasutatud orgaanilist väetist	On kasutatud mineraalväetist	On kasutatud orgaanilist- ja mineraalväetist
Ulatus	Kuni 10% puhverriba pindalast	10,1- 30 % puhverriba pindalast	30,1- 50 % puhverriba pindalast	Üle 50,1 % puhverriba pindalast
Püsivus		Üks kord taotluse aasta jooksul	Kaks korda taotluse aasta jooksul.	Üle kahe korra taotluse aasta jooksul.

Märkused: Kuni 30.09.2019 arvestatakse puhverriba ulatuseks veeseaduse § 29 määratletud veekaitsevööndi ulatust. Tavaline veepiir on põhikaardile kantud veekogu piir.

Alates 1.10.2019 kehtiva veeseaduse kohaselt on veekaitsevööndi ulatuse arvestamise lähtejoon ruumiantmete seaduse kohaselt Eesti topograafia andmekogu põhikaardile kantud veekogu veepiir (veeseadus § 118 lg 3).

Kui peakraav, kanal või maaparandussüsteemi eesvooluks olev kraav on Eesti topograafia andmekogu põhikaardile kantud joonobjektina, on veekaitsevööndi ulatuse arvestamise lähtejooneks süvendi serv (veeseadus § 118 lg 4).

Veekaitsevööndit ei ole järgmistel veekogu kalda- või rannaaladel:
1) õiguslikul alusel rajatud sadamaala, kalda- või rannakindlustuse ala;
2) supelrand ja supluskoht (veeseadus § 118 lg 5).

Varajast hoiatamist ei rakendata.

NÕUE 2: Kehtiv kuni 30.09.2019: Vee kasutamisel põllumajandusmaa niisutamiseks peab veeseaduse §-s 8 sätestatud juhtudel olema vee erikasutusluba, sealhulgas kui kasutatakse: 1) põhjavett rohkem kui 5 m³ ööpäevas; 2) pinnavett rohkem kui 30 m³ ööpäevas.

Kehtiv alates 01.10.2019: Vee kasutamisel põllumajandusmaa niisutamiseks peab veeseaduse §-s 187 sätestatud juhtudel olema veeluba, sealhulgas kui kasutatakse: 1) põhjavett üle 150 m³ kuus või üle 10 m³ ööpäevas; 2) pinnavett üle 30 m³ ööpäevas.

Hindamine:

Tõsidus: Hinnatakse põhjavee ja pinnavee kasutust põllumajandusmaa niisutamisel vee erikasutusloata.

Ulatus: Hinnatakse vee erikasutusloata tarbitud veekogust.

Püsivus: Hinnatakse mitme ööpäeva jooksul kasutati vett niisutamiseks vee erikasutusloata.

HPK Nõue 2 Hindamispunktid Kriteeriumid	1 Mõju nõude eesmärgile praktiliselt puudub	2 Mõju nõude eesmärgile on vähene	3 Mõju nõude eesmärgile on oluline	4 Mõju nõude eesmärgile on väga suur
Tõsidus		Vee võtmine pinnaveekogust.	Vee võtmine põhjaveest.	Vee võtmine kaitstaval loodusobjektidel pinnaveest ja/või põhjaveest.
Ulatus		5,1-10 m ³ põhjavett ööpäevas. 30,1- 50 m ³ pinnavett ööpäevas.	10,1- 50 m ³ põhjavett ööpäevas. 50,1- 100 m ³ pinnavett ööpäevas.	Üle 50,1 m ³ põhjavett ööpäevas. Üle 100,1 m ³ pinnavett ööpäevas.
Püsivus		2 – 7 ööpäeva aastas vee erikasutusloata	8- 30 ööpäeva aastas vee erikasutusloata.	Üle 30 ööpäeva aastas vee erikasutusloata.

Märkused: Veevõtt põhjaveest üle 5 m³ või üle 30 m³ pinnaveekogust ööpäevas põllumajandusmaa niisutamiseks ja kastmiseks on vee erikasutus. Ööpäevane veevõtt on vee tarbimine 24 tunni jooksul. Vee tarbimist kontrollitakse veemõõtja näitude alusel või pumpade võimsuse ja pumpade tööaja kaudu (vastavate näitajate korrutis). Nõue ei kohaldu vee ostumüügi korral teiselt isikult.

Varajast hoiatamist ei rakendata.

NÕUE 3: Põllumajanduslikus majapidamises ohtlike ainete ja muude saasteainete käitlemisel tuleb järgida veeseaduse § 26^s lõikes 8 sätestatud nõudeid (kehtiv kuni 30.09.2019) või veeseaduse § 125 lõikes 1 ning sama paragrahvi lõike 3 esimeses lauses sätestatud nõudeid (kehtiv alates 01.10.2019).

Hindamine:

Tõsidus: Hinnatakse, kas taotleja juhib nõudes märgitud aineid põhja- või pinnavette loata.

Ulatus: Hinnatakse, kas juhtimine toimub põhja- või pinnavette.

Püsivus: Hinnatakse, kas tegevus on ühekordne või korduv

HPK Nõue 3 Hindamispunktid Kriteeriumid	1 Mõju nõude eesmärgile praktiliselt puudub	2 Mõju nõude eesmärgile on vähene	3 Mõju nõude eesmärgile on oluline	4 Mõju nõude eesmärgile on väga suur
Tõsidus				Juhib loata põhja- või pinnavette nimistutesse I või II kuuluvaid aineid, prioriteetseid aineid või prioriteetseid ohtlike aineid
Ulatus			Juhtimine pinnavette	Juhtimine põhjavette
Püsivus			Ühekordne tegevus	Mitmekordne tegevus

Märkused: Kui taotlejal on vee erikasutusluba, kuid nimekirja kuuluvate ainete juhtimisel ületatakse loaga antud koguseid, käsitletakse ületatavat osa loata juhtimiseks.

Varajast hoiatamist ei rakendata.

NÕUE 4: Põllumajanduslikus majapidamises naftasaaduste hoidmisehitiste puhul tuleb järgida veeseaduse § 26 lõike 3 alusel kehtestatud nõudeid (kehtiv kuni 30.09.2019) või veeseaduse § 142 alusel kehtestatud nõudeid (kehtiv alates 01.10.2019).

Hindamine:

Tõsidus: Hinnatakse nõuetekohase dokumentatsiooni olemasolu, naftasaaduse hoidmisehitise tehnilistele nõuetele vastavust ja lekkekindlust.

Ulatus: Hindamisel lähtutakse naftasaaduste hoidmisehitiste mahust.

Püsivus: Hinnatakse, kui kaua ei ole taotleja nõudeid täitnud

HPK Nõue 4 Hindamispunktid Kriteeriumid	1 Mõju nõude eesmärgile praktiliselt puudub	2 Mõju nõude eesmärgile on vähene	3 Mõju nõude eesmärgile on oluline	4 Mõju nõude eesmärgile on väga suur
Tõsidus	Märgistuse või dokumentatsiooni puudumine	Märgistuse ja dokumentatsiooni puudumine	Hoidmisehitise d ei vasta nõuetele	Naftasaaduse d on sattunud hoidlast keskkonda

Ulatus	Väike hoidmisehitis, mille maht on 3,1- 10 m ³	Keskmine hoidmisehitis, mille maht on üle 10,1- 100 m ³	Keskmine hoidmisehitis, mille maht on 10,1- 1000 m ³	Keskmine hoidmisehitis, mille maht on 1000,1- 5000 m ³
Püsivus		Nõudeid ei ole täidetud 1 aasta		Nõudeid ei ole täidetud 2 või enam aastat

Varajast hoiatamist võib rakendada, kui rikkumist on hinnatud maksimaalselt 5 hindepunktiga ning taotleja kinnitab kohapealses kontrollis, et rikkumine kõrvaldatakse hiljemalt 14 päeva jooksul